

ספטמבר 2022

אלול תשפ"ב



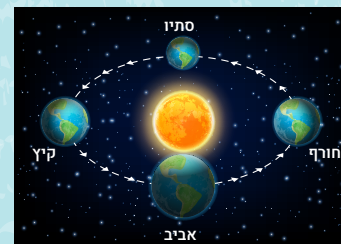
כדור הארץ מסתובב על צירו - במהירות של 1,000 קמ"ש.

כתוצאה מכך, נע הכדור בחלל במהירות 66,700 מייל לשעה.

איך זה שאנחנו לא מרגישים שכוכב לכת שלנו נע בקצב מסחרר? בשל העובדה שכדור הארץ מסתובב במהירות קבועה.



קיומן של ארבע עונות נובע מהאופן שבו כדור הארץ נוטה על צירו ומהחשיפה שמקבל כל אזור לאור השמש. חשיפה זו משתנה כמובן בהתאם לסיבוב הכדור סביב עצמו וסביב השמש.



כז
שישי

23

כז
חמישי

22

כח
רביעי

21

כד
שלישי

20

כג
שני

19

כב
ראשון

18

כח
שבת

24

ניצבים

19:11	17:55	ירושלים
19:13	18:17	תל אביב
19:13	18:06	חיפה
19:13	18:16	באר שבע

יען מצוי

הגדול שבעופות הקיימים.



פיל סוואנה אפריקני

בעל החיים הגדול ביותר על פני היבשה בימינו.

תולעת שררן הנעל

שהוא היצור הימי הארוך בעולם ומגיעה לאורך של 55 מטרים.



קפיבארה מצויה

המכרסם הגדול בעולם.



תנין ים הגדול שבזוחלים הקיימים.

מקור המילה כדור הארץ

הוא סכסוני, ומוצאו גרמני פלום בסיס הוודו-אירופאי (ההגה "אה"). בגדול, מדובר בהלחם של המילים "ארטו" (ertho) בגרמנית, "ארדה" (aarde) בהולנדית, ו"ארץ" (earth) באנגלית.



אוקטובר 2022

תשרי תשפ"ב



14

יט
שישי

יח
חמישי

13

יז
רביעי

12

ריצ'רד פרנסיס ברטון

בריטי | 1890-1821

מסע לגילוי האגמים הגדולים באפריקה וחיפוש אחר מקורות הנלוס

בארטולומיא דיאש

פורטוגלי | 1500-1450 | ערך מסע מסיבי לאפריקה

במטרה לגלות את הנתיב הימי להודו, הראשון

שהגיע לכף התקווה הטובה



רואלד אמונדסן

נורווגי | 1928-1872 | הראשון שהגיע

לקוטב הדרומי ב-14 בדצמבר 1911

בנימין מטדלה

יהודי מספרד | המאה ה-12 | מסע של 13 שנים בדרום אירופה,

ישראל וחצי האי ערב



11

טז
שלישי

טו
שני

10

יד
ראשון

9



מגלי ארצות

לייף אייריקסון

ויקינגי | 1020-970

| יורד הים האירופי

הראשון שהגיע לאמריקה

הצפונית

ד דחה'מ

ג דחה'מ

ב דחה'מ

א דחה'מ

סוכות

ערב סוכות

15

כ
שבת

שבת חול המועד סוכות

18:53 17:37 ירושלים
18:55 17:58 תל אביב
18:54 17:47 חיפה
18:55 17:59 באר שבע



גיימס קוק

בריטי | 1779-1728 | גדול חוקרי האוקיינוסים

בהיסטוריה. ערך שלושה מסעות בני שלוש שנים כל

אחד במהלכם סייר בכל חמשת האוקיינוסים. סייר

בטהיטי, ניו זילנד, אוסטרליה, אנטארקטיקה, אלסקה

עד שנהרג בהוואי. ניסה למצוא את המעבר הצפון-

מערבי.



כריסטופר קולומבוס

איטלקי | 1506-1451 | הראשון שהגיע

ליבשת אמריקה ב-12 באוקטובר 1492 מתועדת

וודאית. ערך ארבעה מסעות לאיים הקריביים,

אמריקה המרכזית וצפון אמריקה הדרומית.

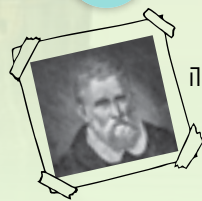


רוברט פירי

אמריקאי | 1920-1856 | הוכר כאדם הראשון

שהגיע לקוטב הצפוני. ב-1996 הובהר כי

החטיא את הקוטב הצפוני ב-40 ק"מ.



מרקו פולו

ונציאני | 1324-1254

| ערך מסעות למזרח

הקרוב ולסין, שם שהה

17 שנים.

שטחה של אסיה (כולל האיים) הוא 49,694,700 קמ"ר שזוהו שליש מכלל השטח היבשתי של כדור הארץ.

אסיה היא גם היבשת הצפופה העולם.
60% מאוכלוסיית העולם חיים בה יותר
מ-4,500,000 מיליארד איש ב-49 מדינות.

סין והודו, הן המדינות עם מספר האזרחים הגדול בעולם.

ביבשת יש מבנים שטופוגרפיים מגוונים, מצד אחד המקום הגבוה בעולם - הר האוורסט בגובה של כ-8,848 מטר, ומצד שני המקום הנמוך בעולם - ים המלח כ-417 מטר מתחת לפני הים.

יבשת אסיה היא היבשת הגדולה בתבל.





זהירות פיל!
ניתן להיפגש בפילים לא רק
בטבע אלא גם במרכזי
ערים כמו
מומבאי או
דלהי.



ספורט הפופולארי בהודו הוא הקריקט.
את המשחק ירשו מן
האנגלים כאשר שלטו בהודו
מאות שנים אבל מאז הם
מצטיינים בו.
ענפים ספורט נוספים הם הוקי שדה, הכדורגל, הגולף והטניס.

הודו

לא מעט תבלינים ופירות
שכולנו אוהבים הגיעו מהודו
כמו פלפל שחור ומנגו.

כד
שישי

18

כג
חמישי

17

כב
רביעי

16

כא
שלישי

15

כ
שני

14

יט
ראשון

13

כה
שבת

19

וירא		
17:17	15:58	ירושלים
17:18	16:20	תל אביב
17:16	16:07	חיפה
17:19	16:21	באר שבע

1



הודו היא המדינה הדמוקרטית הגדולה בעולם, עם 1.2 מיליארד תושבים.

2



הודו היא כיום המדינה השנייה בעולם בגודל אוכלוסייתה. ותהפוך בשנת 2050 למדינה המאוכלסת בעולם. עד אז יחיו בה 1.6 מיליארד בני אדם.

2



הודו ניצבת במקום השני בעולם בספירת מיני יונקים בסכנת הכחדה. 86 יונקים שמצבם דורש הגנה נספרו בהודו. מקדימה אותה רק אינדונזיה בה נספרו 147 מיני יונקים בסכנת הכחדה.

3



הודו היא המדינה השלישית בעולם בשטחי המים שנמצאים בתחומה. כמעט עשרה אחוזים משטחה מכוסים במים- נהרות, אגמים וימות פנימיות בשטח המדינה.

7

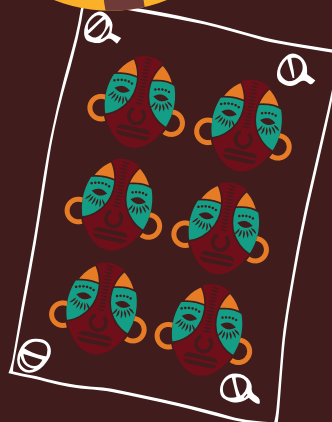


הודו היא המדינה השביעית בגודלה בעולם. רק רוסיה, קנדה, סין, ארצות הברית, ברזיל ואוסטרליה גדולות ממנה בשטחן.

תפזרות חיות

ה	ל	ה	ת	ט	נ	א	ש	מ	פ	צ	י	ר
ל	מ	ז	י	נ	ו	י	מ	י	נ	ב	ר	ד
ו	ב	ז	נ	א	ש	ל	ס	ו	ל	י	ט	נ
ק	מ	ר	י	ד	י	ע	מ	ד	מ	ב	י	ג
ר	ב	י	כ	א	ר	ש	ס	נ	ר	ק	י	פ
ד	מ	צ	ל	ה	פ	ד	י	ה	ל	ו	ר	ו
ת	מ	ק	ב	י	ל	י	ב	מ	פ	פ	נ	י
ה	ק	י	נ	ט	ב	ו	ש	ב	א	ק	א	ד
י	מ	י	ר	ז	ט	נ	ג	ט	נ	ל	פ	ח
ל	ס	ו	י	ג	י	ר	ר	ה	ל	י	צ	ה
י	ד	י	ה	ש	ת	מ	ו	ק	ה	י	ג	ל
מ	נ	ח	ו	ה	נ	כ	נ	ה	ח	ו	נ	ה

אגם מלאווי מכיל יותר מינים
שונים של דגים
מאשר בכל מערכת מים מתוקים
אחרת בעולם.



הידעת?

מדבר סהרה, אשר בצפון אפריקה,
הוא המדבר הגדול ביותר בעולם.
שטחו גדול משטחה של ארצות הברית.



TOTSIENS!



מצפון ליבשת נמצא הים התיכון, צפון
מזרחה מוקף על ידי תעלת סואץ, ים
סוף וחצי האי סיני, מדרום-מזרחה נמצא
האוקיינוס ההודי, וממערבה – האוקיינוס
האטלנטי.



באפריקה לבדה
קיימים מעל
ל-25% ממיני
הציפורים בעולם.

באפריקה חיים יותר
מ-85% מהפילים
בעולם ויותר מ-99%
מהארייות.

בעלי חיים כגון הג'ירפה, הזברה,
הגורילה, ההיפופוטם, השימפנזה
ועוד בעלי חיים רבים, הם ייחודיים
לאפריקה בלבד.

קו גריניץ' (קו האפס לקווי אורך) עובר במצפה הכוכבים המלכותי שבגריניץ' שבלונדון ונקרא כך על שמו.

נד
שישי

17

נג
חמישי

16

נב
רביעי

15

נא
שלישי

14

נ
שני

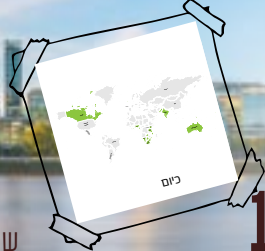
13

יט
ראשון

12

השם הרשמי של בריטניה הוא **הממלכה המאוחדת של בריטניה הגדולה וצפון אירלנד** מורכבת מארבע אומות שבעבר התקיימו כמדינות נפרדות: אנגליה, ויילס, סקוטלנד וצפון אירלנד.

עד אמצע המאה ה-20 שלטה הממלכה המאוחדת על מושבות רבות ברחבי העולם וכונתה בשיאה אימפריית הממלכה הבריטית. כיום הממלכה עדיין שולטת במספר מצומצם של מושבות, כמו גיברלטר, איי פוקלנד שבדרום האוקיינוס האטלנטי, מספר איים בקריביים כמו ברמודה, איי קיימן ואנגילה ועוד.



נה
שבת

18

כי תשא

18:24	17:08	ירושלים
18:26	17:30	תל אביב
18:25	17:19	חיפה
18:26	17:30	באר שבע



Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogogoch זהו שמו של כפר גדול בן כ-3000 תושבים באי אנגלסי שבויילס וזהו המקום עם השם הארוך ביותר באירופה.

75



אנגליה הביאה לעולם את הכדורגל, הרוגבי והפולו.

מישהו מכיר את ג'ון סמית'?
ברחבי אנגליה יש למעלה מ-**30,000** אנשים שזהו שמם!

מישהו איבד מטריה?
כשמונים אלף מטריות אובדות מדי שנה ברכבת התחתית של לונדון.



ביג-בן הוא שמו של הפעמון הגדול של השעון. שמו הרשמי של המגדל הוא **מגדל אליזבת**, וזהו מגדל הפעמונים העומד חופשי השלישי בגודלו בעולם.

המלחמה הקצרה ביותר בהיסטוריה היתה מלחמת אנגליה-זנזיבר, שהתקיימה ב-27 באוגוסט 1896. לא במקרה ציינו את היום המדויק: **זנזיבר נכנעה כעבור 38 דקות.**



מספרד יצאו לא מעט אמנים מפורסמים, בהם פיקאסו, דאלי, אל גרקו, מיירו וגויה.

ב
שישי

24

חמישי א

23

כט
רביעי

22

כח
שלישי

21

כז
שני

20

כונ
ראשון

19

ג
שובת

25

ויקהל פקודי

19:29	18:13	ירושלים
19:31	18:35	תל אביב
19:31	18:24	חיפה
19:31	18:35	באר שבע

הפלטמוק, שמזוהה כל כך עם ספרד, הוא לא רק ריקוד אלא סגנון מוזיקלי שמקורו באנדלוסיה. הוא כולל שירה, גיטרה, נגינה, מחיאות כפיים וריקודים קצביים.

למעלה מ-400 מיליון בני אדם
ברחבי העולם מדברים ספרדית,
מה שהופך אותה לשפה השנייה
הכי מדוברת בעולם.

**ספרד שוכנת בדרום-מערב
אירופה וחולקת עם פורטוגל
את חצי האי האיברי השניה
בגודלה באירופה. והיא
המדינה האירופית
הקרובה ביותר
לאפריקה.**

הכדורגל הוא הספורט הפופולרי ביותר בספרד. שתי קבוצות הכדורגל הספרדיות המצליחות ביותר הן **FC Barcelona** (מועדון הכדורגל של ברצלונה) ו**ריאל מדריד**. בין שתי הקבוצות יש יריבות ארוכת שנים.

ב-2010 עברה הצעת חוק שאוסרת על קיום
מלחמות שוורים במחוז קטלוניה. בשאר ספרד
מלחמות השוורים עדיין חוקיות
אבל התמיכה בהן נמצאת
במגמת ירידה.

במנהרת הכותל (המערבי) נמצאת אחת האבנים הכבדות במזרח התיכון שמשקלה 570 טונות (!).

בירושלים מעל ל-60 מוזיאונים - גדולים וקטנים - וכ-2,000 אתרים ארכיאולוגיים.

ירושלים הנה העיר הגדולה בישראל ולא תל אביב. בעיר מתגוררים כ-801 אלף תושבים.

ירושלים

בית הקברות היהודי שבהר הזיתים הוא בית הקברות היהודי העתיק בעולם, שעדיין קוברים בו גם כיום. מגדל דוד שבשער יפו, שהוא אחד מסמלי העיר, כלל לא נבנה על ידי דוד המלך. זו מצודה אשר הגנה על ירושלים מימי הביניים ובה תוספות ארכיטקטוניות מתקופות מאוחרות יותר. שורשיה של הטעות בשם נעוצים בתקופה הביזאנטית, בפירוש המוטעה שייחסו אבות הכנסייה לכתבי יוסף בן מתתיהו, כששייכו מגדל מימיו של הורדוס (מגדל פצאל) לדוד המלך.

יג
שישי

2

יב
חמישי

1

יא
רביעי

31

י
שלישי

30

ט
שני

29

ח
ראשון

28

יום ירושלים

יד
שבת

3

נשא

ירושלים	19:00	20:22
תל אביב	19:23	20:24
חיפה	19:14	20:26
באר שבע	19:21	20:22

בכל העולם אין תופעה כמו בירושלים, שבתוך עיר אחת שלושה מוקדי קודש - לשלוש הדתות המונותאיסטיות - מסגד אל אקצא למוסלמים, כנסיית הקבר לנוצרים, והכותל המערבי (והר הבית) ליהודים.

שטחה של העיר העתיקה כ-850 דונם, שזה פחות משליש גודלה בתקופת המקדש השני. היקף חומות ירושלים כ-4.7 ק"מ.

הכותל המערבי אינו שריד של בית המקדש אלא רק שריד של הקיר, החומה המערבית של הר הבית.

ירושלים נחשבת כאחת הערים העתיקות בעולם. באזור ירושלים נמצאו שרידים להתיישבות מוקדמת מאוד במהלך ההיסטוריה, לרבות מתקופת הברונזה.

בחומות העיר העתיקה קיימים 8 שערים: **שער האריות, שער הרחמים, שער האשפות, שער ציון, שער יפו, השער החדש, שער שכם ושער הפרחים**. בשער האריות הידוע, שממנו פרצו הצנחנים בשנת 1967 אל הכותל אין כלל אריות. התבליטים המעטרים את שני צדדיו הם למעשה ברדלסים, סמלו של השליט הממלוכי בייברס שבנה את השער.



ניו זילנד חברה
בחבר העמים הבריטי
ומבחינה רשמית
ראש המדינה הוא
מלך או מלכת ניו
זילנד, המיוצג בידי
המושל הכללי.

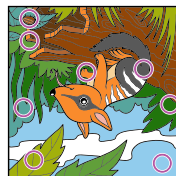
ניו-זילנד מייצרת כיום עשירית מן האנרגיה שלה ממים חמים שמתפרצים מן האדמה בפעילות געשית. כמחצית מן החשמל במדינה מיוצרת מכוח הידרואלקטרי - סכרים שמייצרים חשמל מנפילת המים. כוח הרוח תורם עוד 5 אחוז לייצור האנרגיה. התוכנית הניו-זילנדית היא ש 90 אחוז מן החשמל במדינה ממקורות טבעיים.



מצא

8

הבדלים

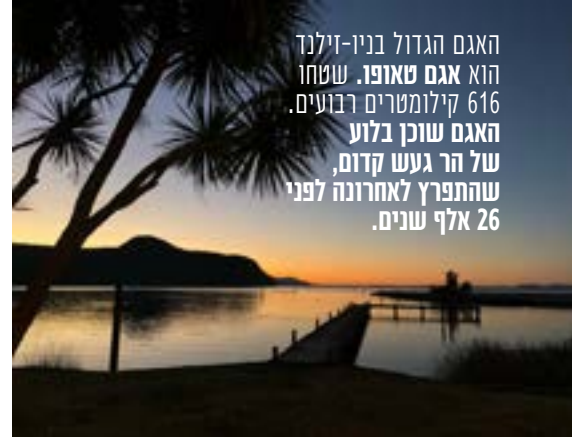


בניו זילנד חיים כארבעה מיליון תושבים על שטח של 268,680 קמ"ר. שפתה הרשמית בפועל היא אנגלית. המתיישבים הראשונים בה היו המאורים.



ניו זילנד
מורכבת משני איים גדולים וכן
מספר איים קטנים יותר.
היא מבודדת ורחוקה כ-2,000
קילומטרים מאוסטרליה,
ובניהן חוצץ ים טסמן.

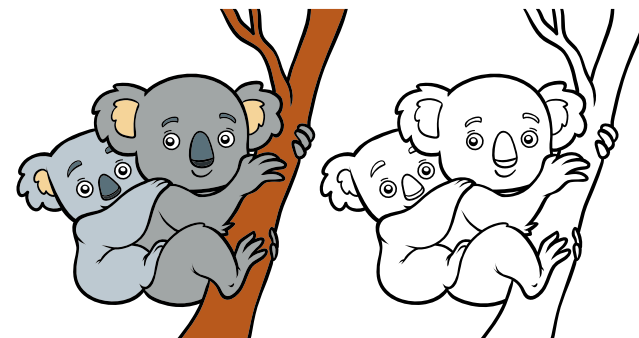
האגם הגדול בניו-זילנד
הוא אגם טאופו. שטחו
616 קילומטרים רבועים.
האגם שוכן בלוע
של הר געש קדום,
שהתפרץ לאחרונה לפני
26 אלף שנים.



הר אאוראקי - קוק הוא ההר הגבוה ביותר בניו-זילנד
ובאוסטרליה, וגובהו 3,754 מטר.



צבעו להנאתכם



חשוב לדעת שבניו זילנד
נוהגים בצד שמאל

אנטרטיקה

היבשת שבה נמצא הקוטב הדרומי של כדור הארץ. שטחה כ-14,200,000 קמ"ר והיא היבשת החמישית בגודלה.

השם "אנטארקטיקה" הוא צירוף של המילים "אנטי" ו"ארקטיקה", כלומר "מול ארקטיקה", שהיא הקוטב הצפוני.

אנטארקטיקה היא המקום הקר ביותר על פני כדור הארץ, וכולה מכוסה קרח לאורך כל השנה. באנטארקטיקה אין תושבי קבע בגלל תנאי מזג האוויר הקשים, אולם ממשלות רבות ברחבי העולם מחזיקות בה תחנות מחקר, שחלקן מאוישות כל השנה וחלקן מאוישות רק בקיץ.

הקוטב הדרומי נמצא במרכז יבשת אנטארקטיקה, שהיא המדבר הגדול ביותר בעולם. גודלה הוא כ-50 פעם גודלה של בריטניה.

בקוטב הדרומי יש רק שתי עונות: קיץ וחורף. בקיץ השמש זורחת שישה חודשים, ובחורף יש חושך מוחלט במשך שישה חודשים.

האוקיינוס ההודי

הידעת?

1.

כ-20 אלף המבקרים המגיעים ליבשת מדי שנה משתתפים במגוון טיולי שיט וסקי, וב"מרתון הקרח" השנתי, במסגרתו גם ריצת 100 ק"מ במזג האוויר הקפוא



2.

אמיליו פלמה הוא הילד הראשון שנולד באנטארקטיקה, וזה קרה ב-1978. מאז נולדו שם עוד 10 ילדים בלבד

3.

מצפן לא יעבוד בנקודת הקוטב המגנטי, והוא יפנה לכיוון אקראי לחלוטין.



4.

99-98 אחוזים משטחה של אנטארקטיקה מכוסים בקרח עד. עומק הקרח נע בין מאות מטרים עד שלושה קילומטרים!



האוקיינוס האטלנטי

ארץ המלכה מוד



אנטרטיקה

הקוטב הדרומי

ארץ מרי ברד

ארץ וילקס

האוקיינוס השקט

הקוטב המגנטי